

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 " 50 "
Negyedévre . . . 1 " 25 "

Közsegeknek, körjegyzőknek és neptanítóknak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Rézbányai J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözsdeben.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Király utca 8. szám 1. emelet, hol mindenkor a legjutányosabb árak szabotnak Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilt-terben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztésébe, (Király-utca 8-dik szám 1-ő emelet.)

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 8 szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Büntetlen bün.

Az annyi nemesnek, magasztosnak halhatatlan anyja, a 19-ik század, megszülte a nemzetek jólétét, reménységét megemésztő molochot: az állandó katonaságot. Am jó! Mondjuk erre azt a kopásig agyon csépelet frázist: „A haza minden előtt!”

Csak az a baja ne lenne ennek a visszas helyzetnek, hogy épen ez rombolja le a hazát mint anyagilag, mind erkölesileg. Az anyagi romlásról ékesen beszél a hadi budget. Szomoruan hirdetik az évről-évre szaporodó katonai kiadások.

S haj az erkölesök!

A kaszárnya igazi melegágya minden lelki romlásnak. Mert kérdem, hány jóra való fia tér haza belöle csontig végleg megromolva, hány jámbor gyerek siet három év után kunyhójába valóságos méltelyit?

Igaz, hogy a fegyelem pompás, az uralkodó rend kifogástalan, de a szív vad, a lélek sivár. Trágár beszédek, szemtelen éleek, pimasz tréfák napirenden vannak és a káromkodás, mely onnan kihangzik és a gyakorlati téren záporoként hull szanaszét, felülhalad minden képzelmet.

Szegény apáink, kik egykor a Jézus nevével törtetek az izlámra s igáját végre is darabokra zuztátok, be jó, hogy hat lányira vagytok lenn a föld alatt, mert ha hallanátok, mint káromolja a kores utód a magyarok hatalmas Istenét, nem lenne csendes álmotok, vagy

megtagadnátok, hogy ivadékaitok vagyunk.

Ezt az undok káromkodást nevezem büntetlen bünnek. A katonasággal pedig azért hozom összeköttetésbe, mert a kaszárnyák számával szaporodik a vakmerő, az Úr haragját kinevető emegyalgatóság is.

Jaj annak a nemzetnek, annak a hatalmasságnak, mely ezt siket füllel hallgatja. Még a cégeres gazembernek se merje ember fia szemébe mondani, hogy ki, mert e szörnyű sértésért (???) lakolni fog a törvény erejénél fogva; hát még ha valaki a koronás királyt találja megsérteni, nem lakolna példásan? És méltán kétségtelenül?

Mért szabad hát boldog Kanaában, szép Magyarországon, épen csak a királyok Királyát minden ripőknek szabadon piszkolnia?

Ha ez így tart még tovább, lassan lassan kihál az Isten félelme és megszületik az anarchia, a pogányság!

Hogy pedig ez nem kívánatos, tessék egy századdal visszatekinteni a francia forradalom iszonyúságaira. Száműzték Istent az oltárról, kitepték a szivekből és mert nemesak a jámborság szomjazik áldozat után Urának, de az elvadultság is sovárog utána, hát áldoz szenvedélyeinek vért, vért! Ki olvasta meg ama százezrek számát, kik ártatlanul véreztek el a hóhér keze alatt pár év alatt a rövid pogányság idejében?

S a mint ez már évezredekkel e előtt így volt mindenütt, hol az istentelenség üralkodott, úgy lesz mi nálunk

is, ha Isten és a kormány meg nem menti e „nagy csapástól mi magyar hazánkat.”

Itt nem segíthet a pap, kevés hozzá az iskola, mert gyökeres orvoslásra van szükség; ennek az irtózatosan felburjánzott bünnek kigyomlálására csupán a törvényhozás képes. Csemeghy vétkezett, hogy erre paragrafust nem alkotott a büntető codex szerkesztése alkalmával. Ha ő meg is feledkezett róla, arra valók önök képviselő urak, hogy a hiányt pótolják. Tegyétek meg, míg késő nem lesz.

Hogy az a szigorúság, melylyel e bünt Mózés sujtotta, nem alkalmazható manap, kétségtelen nem szenved. Mert honnan vennők azt a töméntelen követ, a mire nálunk szükség lenne a minden-napi kivégzéshez; de meg, ha minden káromkodó Mózés törvényei szerint lakolna, hány ember maradna életben széles e hazában? De azért erélyes intézkedésre van szükség. Sujtja az ily szemérmelent a paragrafus pénzbírsággal, elzárással. Ez hat majd!

Anglián meglátszik az Isten áldása; gazdag, hatalmas. Igen ám, de törvényei a bigottságig gondoskodnak az Úr tiszteletéről; pedig realis gondolkozásu az angol, senki sem foghatja rá, hogy a levegőben járkál garabonciás diák módjára; Németországban detto nem tanácsos káromkodásra nyitni a száját, mert — ráíttnek. Erre is kinyul náluk a törvény vaskeze.

Ha ez a két protestáns állam nem szégyenkezik törvényei miatt, bizony

A „PÉCS TÁRCÁJA.

Látogatásom Munkácsynál.

Egy Dezsó ur, lapunk munkatársa, a párisi kiállítás, mint hazánkfiai közül annyian, szintén fölker-svén, a szórakozás e kedvező alkalmát nemesak hogy — a kellemest a hasznossal összekötve — tanulmányai bővítésére használta föl, hanem azokról jegyzeteket is készített, elményeit, tapasztalatait és reflexióit rendszeres egészbe foglalva össze, melyet azután a nögyelet gyermekkertjé szép helyiségében föl is olvasott.

A fölolvásás az uti és párisi elményeken kívül kiterjeszkedett a meszeszerű fényben pompázó bajor királyi kastély behatás, körülményes leírására, mit Egy ur a magával hozott szép fényképekkel tett még világosabbá, ez által mintegy kidomborítva szemünk elé állítva a látottakat, melyek igazán nem esoda, ha a látogatót bálumatra ragadják, mely szemléltető módszer az érdekes fölolvásás hatását, melyet előkelő és tekintélyes számú közönség hallgatott, nagyban fokozta.

A fölolvásás érdekes része Egy urnak Munkácsy Mihálynál tett látogatásának leírása, melyet — a fölolvásó szíveségéből — mai tárcánkban közlünk a következőkben:

Még csak reggeli 8 óra volt, de Páris már meglehetősen élénk képet nyújtott. Szállodámat elhagyva, a Boulevard St. Michel sarkán bérkocsit lestem. Az is megjött. „Avenue de Villiers 53” mondám a kocsisnak s ez fáradhatatlanul robotgott Munkácsy palotája felé. Még csak föl 9 volt, de mi haszna, ha Székely báráton ezt így tolmácsolta. Megilletődéssel léptem be a palota díszes kapuján; a „kapus” illetelmes haragon kérdé céloamat. Csakhamar érté sére aitam, hogy Munkácsy urallombanék beszélni s egy levél kézbesítését kértem, melyet előtte való nap este irtam. Kívánságom megtörtént, a levél kézbesítve lön, melyen a következő sorok állottak: Nagyabecsült Mester! Értesülve nagy elfoglaltságáról, ezen időt találtam legcélszerűbbnek a mester fölkeresésére, miért is kérem, szíveskedjék művészeté egyik magyarországi nagy tisztelőjének látogatását elfogadni csekély személyemben.” Mialatt a szolga Munkácsynál időzött, én az előszobában lázas türelmetlenséggel vártam a nagy mester választát. Azokon a pompás portierekre, azon a díszes berendezésen pihentek szemem, midőn belép a szolga a következő válaszzal: Munkácsy ur szívesen fogadja önt uram, de kéri, szíveskedjék látogatá-

sát egy óra mulva teljesíteni. Örömmöm nem ismert határt; sietve mentem egy közeli kávéházba reggelizni, onnét a borbélyhoz kissé tuskés államat legyalultatni. Az óramutató ezalatt egy órával előbbre haladt s én fél 10-ko: már ismét az előszobában valék. Egyszerre megnyílik az ajtó, melyen Munkácsynak sugár alakja tűnt föl. Ritka szeretetreméltósággal nyújtá kezét és miután megamatt bemutatam, a társalgó szobába vezetett. Itt Munkácsynak fogadott azzal a keresztetlen szíveséggel, mely a Munkácsy ház egyik ékessége. Miután a nagy mester bemutatott, helyet foglaltunk és majd magyar, majd német nyelven folyt a társalgás a legésztelemben modorban. Siettem Munkácsynak sajnálkozásomat kifejezni torokfájasa felett, miről Székely urtól már előzőleg értesültem és e figyelem föl láthatólag kellemesen érintette; önmimmel jutott tudomásomra, hogy e haj minden komoly jelleg nélküli volt. Majd ismét Munkácsy vette át a szót és a párisi kiállítás osztrák-magyar osztályáról nyilatkozott, nem épen bizelgően.

„Inkább semmit, mint ilyet”, voltak nyomatékkal mondott szavai s az a föl kipislogott az a hánisítatlan magyar vér, mely őt hazájához köti s mig így köztünk folyt az eszmecsere, szemem azon a festői berendezésen bolyongtak, mely Munkácsyék egész palotáját jellemzi. Néhéz, drága szönyegek, keleti kegyelemmel párosulva mindenütt, kötik le figyelmünket, a szoba egyik

nekünk pirulnunk kell, hogy így elmaradtunk a világtól, noha mindenféle kürtöljük teli tüdővel, hogy mennyire haladtunk a civilizációban. Haladtunk, de rák módjára!

A törvényhozásnak szent kötelessége tehát, hogy minél előbb segítsen e tűrhetetlen állapotban. Utána majd gondoskodnak katonáknál is, hogy a fegyelem tartós eszközei közül kimustrálják az éktelen káromkodást, akár az éktelen einzeln lábrángatást.

Az a hős katona, ki jó kedvét is hangos káromkodással adja tudtúl a világnak, bizonyosan valami ékes títulusal tisztel meg, ha esetleg szeme elé kerül kesergésem, mert megrögzött meggyőződése, hogy e nélkül nincs tekintély és tökélet.

Pedig, pedig van! Rákóczy armádiája ugye nem volt annyámszony katonája és lám: az ő törvényei között megvan írva — Thaly Kálmán érdeme, hogy olvastam — „az a közvitéz, ki Istent szidja, haljon meg, a tiszt pedig ha ezt cselekszi, vesztse el rangját.

Reményem, hogy főleg a papi képviselők megszivlelik az itt írottakat, s még a folyó ülésen követelik a kormánytól e büntelen bűn szigorú megbüntetését.

Theologus.

A megcsonkított Jókai.

A magyar nemzet legnagyobb írójának: Jókai Mórnak a költségvetési vita folyamán mult kedden elmondott nagy beszéde oly szép, a benne foglalt korrajzok oly találóak és hűek, a történelmi és politikai igazságok oly újak, oly ékesszólóan és meggyőzően beszéltek, hogy lelkesebben elhatároztam, miszerint azt lapomban egész terjedelmében közölve, tölem telhetőleg hozzájárulok ahoz, hogy e remek beszéd a nemzet köztudatába maradjon át.

De honnan vegyem a beszéd szövegét? A „Nemzet,” melyből a remek szónoklatot olvastam, Pécsset egyes példányokban nem árusították: Szerencsére a fővárosi nagy lapok, minők a „Nemzet,” az „Egyetértés,” a „Pesti Napló” a jelesebb képviselők beszédeit — pártkülönbség nélkül — egész terjedelmében szókták közölni és Jókai elég nagy ember arra, hogy beszéde ily sorsban részesüljön. Ugy is volt. Szórol szóra való közlést láttam a „Pesti Napló”-ban, úgy az „Egyetértés”-ben is és inkább bizva ez utóbbiban, az „Egyetértés” példányát leküldtem a nyomdába kiszedés végett.

Péntek délután, midőn a lap már elkészült és kezdődik a „correctura”: a sajtóhibák kijavítása, a legnagyobb passzióval ültem a corrector asztalhoz, mert Jókai szellemével foglalkozni mindenkor a legnagyobb élvezet számomra. Megkorrigálom az első oldalt és úgy talalom, hogy a beszéd első része nagyon színtelen, megkorrigálom a második részt is és úgy talalom, hogy az nagyon házagos. Kerésem benne a történeti részt, az ily királyság alakulásáról, a fuzionális kormány nehézségeiről. Az ezen nehézségekből való kibontakozásról, a Tisza kormány jelesebb alkotásairól szóló szép és meggyőző részleteket — és nem talalom sehol. A dolog megfoghatatlan előttem. Ujra és újra keresztfutok a sorokon, de mind hiába. Vizsgálatot tartok a nyomdában, a nyomdások előadják a kézirat-darabokat, melyeket összeillesztek. Nem hiányzik egy darab sem. Az én nyomdászaim jól szedtek, ez világos; de ezzel egyuttal világos lett előttem az is, amit pedig hinni nem akartam, hogy az „Egyetértés” megcsonkította Jókait. Az „Egyetértés” annélkül hogy jelzete volna, kibogya Jókai beszédéből a legszebb részeket, sőt, ami még nagyobb beszámítás alá esik, a megcsonkított beszédet úgy tünítette föl, mintha az szórol szóra úgy mondatolt volna el, hogy, hogy a ki a parlamentti tárgyalásokat csak az „Egyetértés”-ből olvassa és az ilyenek száma — épen mivel az „Egyetértés” a nagyobb beszédeket évek óta szórol-szóra közli — igen sok, szentül meg van győződve arról, hogy ő Jókai egész beszédét olvasta, (Mely intelligens ember is az, ki ezt egész terjedelmében ismerni nem akarja), pedig annak igazi és legfőbb tartalmáról halvány sejtelleme sincs.

Az „Egyetértés” által elkövetett e szellemcsonkítás magában véve is rendes körülmények között érthetetlen otrombaság volna, de mindjárt változik e főfogás, ha vizsgáljuk, hogy mely részeket hagyta ki a beszédből a pártatlan tág lelkiismeretű szellemgyilkos.

Mindjárt a beszéd elején kihagyta az „Egyetértés” a bevezető részt, melyben Jókai az ellenvélemény és az ellenzék iránti tiszteletét és méltánylását nyilvánítja a következőkben:

Én minden, az enyémmel bár mennyire ellenzék elvet nagyon tisztelék — egynek, a vallási türelmetlenség elvének a kivételével. — Azt nagyon hevessé tiszteltem.

Nem fogok egyes részletes alárendelt kérdésekben az ellenzékkel láindsát törni, melyek miatt a kormányt és szab delvű pártot megtámadni jónak látja. Lehet, hogy tévedtünk; lehet hogy keveset mertünk, de hitünk szerint jót akartunk és elmentünk addig, a meddig lehetett. (Zaj balfelől. Halljuk.) Lehet, hogy az ellenzék helyesebbet és nagyobbab tudott volna. Nem vitázok föllette. Itt egyedüli bíró az idő és az eredmények.

(Ez a rész bizonyosan azért hagyott ki, ne hogy valaki az „Egyetértés” olvasói közül azon gondolatra jöjjön, hogy — Jókai példájára

— az ellenvélemény és ellenpárt irányában is tisztelettel kell viseltetni, mely állápontra föl emelkedni az „Egyetértés” és sajnos — egész pártja sohasem tudott.)

Azután kimaradt az a rész, melylyel Jókai azt bizonyítja, hogy az Ausztriától való elszakadás eszköze a mai gyakorlati politikában többé föl nem található, mondván a következőket:

Ime az ellenzék minden árnyalata; írott indítványaiiban, elmondott szónoklataiban kiemeli és hangsúlyozza, hogy politikai irányja azonos az uralhódóház iránti hűséggel; elismeri az érdekközösségeket; a Magyarország és Ausztria örökös tartományai közötti szövetség szükségét, a háboruban a megtámadott félnek kölcsönös megvédelmességét.

Ez nem az elszakadási eszközök ujra fel-
állítására.

Még a külön vámrterület, még a külön önálló hadsereg követelése sem az.

Távol van tőlem, hogy én ezekből a nagy eszmékből gúnyt űzzek. Ifjukorom ábrándjait soha sem fogom kitépni a szivemből s egy nagy, dicső, irigylt Magyarország felőli hitem, reményem velem együtt hal meg. De ma az a kérdés, hogy a jelen világhelyzetben kívánatos volna-e ez Magyarországra nézve?

Hisz a jelen századnak az elején nemcsak birt ezzel a joggal a magyar nemzet: hanem azt gyakorolta is. Volt külön hadserege: a nemzeti felkelő sereg, melylyel nem rendelkezett más, mint a magyar országyűlés, s e hadsereget az ország nádora vezényelte.

Midőn a második francia háboruban I. Napoleon az osztrák hadvezéreket legyőzve, már Bécs felé közelített, akkor a magyar nemzeti hadsereg a nemzet akaratából sietett Bécs védelmére. S midőn a diadalmas korzikai ezt az 50 ezer főnyi daliát, kik közül 20 ezer a világ legjobb lovasa, maga előtt találta: nem tartá tanácsosnak előbbre lépni; bökét kötött. A király legkegyesebb magasztalása kísérte a hazájába visszatérő nemzeti hadsereget.

A harmadik francia háboruban, midőn I. Napoleon egymás után verte tönkre az ellene kivonult osztrák császári hadseregeket s ismét közelelt a császári metropolis felé; már akkor nem ment annak segítségére a magyar nemzeti hadsereg: sőt a magyar nemzet kimondá hogy semleges kíván maradni a jelen háboruban: s ezt a királyi telhatalommal felruházott nádor Napoleonnak megígérte. És így Magyarország a harmadik francia háboru alatt még külön külügyi politikát is gyakorolt, azt mondá: ez a háboru nem az enyém, Ausztria kezdte, végezze egyedül.

S ez a politika nagyon derék volt addig, a mig a háboru tartott: mert a francia hadvezérek csakugyan respektálták Magyarországot neutralitását; hadasvataik nem jötték Magyarországra, s a hová bejötték, nem viselték magukat ellenségesen, hanem aztán mikor vége volt a háborunak s következett a békekötés, akkor a győztes Napoleon elvette tőlünk, mitőlünk Horvátországot, Szlavóniát, Fiuménkat, az egész magyar tengerpartot, Dalmáciát s azt Isztriával összecsatolva alkotott belőle egy Illyr királyságot. Tehát mi magyarok csak azért a könnyű dicsőségért, hogy Ausztria harcában semlegessé maradtunk, nemcsak elvetettük országunknak három szép tartományát, hanem kaptunk kanyakunkra egy új illyr birodalmat, mely az összes tengerpart birtokában, Magyarországnak az életerét tartá lekötve s hivatva tart Magyarországot kereskedelmileg, közgazdászatiilag és stratégiaiilag megnyomorítani.

Hát van-e itt egyensúly a haszón és veszteség között?

S ez az állapot ma is megvan.

Ha mi, magyar nemzet, Ausztria népeivel vállvetve nem egyesülünk abban az eszményben, hogy az osztrák-magyar monarchia határait a szélrózsa bármely irányából jövő veszedelem teljes lelkesedésünk erejével megvédelmesszük; hogy a közösen felismert azonos érdekeinket követő külügyi politikának mind morális támogatásunkkal, mind pénz és vérbeli áldozásainkkal kellő súlyt kölcsönözünk, úgy bizonyára egy

részében pompás teakeasztal egészíti ki a nagyuri berendezést.

Kérdézősködésekre a mester előadta, hogy jelenleg a bécsi muzeum freskóinak tervezetén dolgozik, egy e célra külön bérelt teremben, miután a lakásán lévő műterem helyiségei azon nagy vászon befogadására nem alkalmasak.

Kérdést intéztem aziránt is, hogy mikor jön Magyarországra? mire azt a választ nyertem, hogy jövő ősszel, midőn a bécsi muzeum freskói miatt Bécsbe kell mennie, Budapestre is lerándul, még eddig bizonytalan időre. Az idő baladt s miután a látogatást az illem határainál már kissé hosszabbra nyult, még csak egy vágyam volt: a nagy mester műtermét láthatni. Czélzásokból Munkácsy mindent megértett s Munkácsy-nétól történt szívélyes bucsuzás után a műterembe léptünk. A nagy műteremben egy két kezdetleges vázlat arra mutat, hogy ebben a mester most nem dolgozik; nagy arányainál fogva nagyszabású képeit, mint pl.: Krisztus Pilátus előtt-jét is, itt szokta festeni. Innét a kis műterembe vezetett, melyben két remek kép kötötte le figyelmemet. Egy kedves női alak — mely Páris egy előkelőségét ábrázolja — az elegánsan berendezett szoba egy karszékeben ül, fejét könnyedén jobb kezére támasztva, bal kezével hátranyúl és a közelben elhelyezett Makart

csozor leveleivel játszik, míg arcán az elégedettség mosolya ül. A kép hatása frappans és Munkácsy ecsetje kell hozzá, hogy ily, magábanvéve egyszerű kompozícióval mégis oly végtelenül kedves alakot teremtett az ő párisi hölgyéből. A kép megrendelésre készült és kétségskívül igen becses díszre leend ama salonnak, a hol helyet fog foglalni.

A másik kép a családi élet egy jelenetét oly megkapó közvetlenséggel állítja előnk, mely már maga is elsőrendű művész ecsetjére vall. Az anya dolgozóasztalánál munkával kezében figyelni látszik a zongoratanár magyarázatára, ki a gyermeknek épen zongoraoktatást ad. A kép művészi kivitele méltó Munkácsy nagy hírnevéhez, melylyel a magyar festőművészetnek örök dicsőségét, magának pedig a világ hírneves festői között első helyet szerzett. Maga a műterem egyéb berendezése izléses voltáival szintén megelépett. A válasz perce utótt és miután Munkácsy-nak lekötendő szívességéért köszönetet mondtam volna, a háziur szívélyes kalauzolása mellett hagytam el palotáját, mely nem egyszer a párisi tudományos és művészvilág, sőt a politikai élet kitűnőségeinek is találkozó helye.

Egry Dezső.

győztes ellenség nem fogja azt kérdezni, hogy mit mondanak a magyar országgyűlés, meg a magyar közjog paragrafusai? hanem azt teszi, a mit I. Napoleon tett, hogy megverve Ausztriát Magyarországot darabolja fel.

Hanem hát ezt a politikát senki sem vallja magának ezen az országgyűlésen; az a nézet, hogy magyarok és osztrákok egymásként kölcsönösen teljes erőik szerinti védelemmel ne tartozunk, itt a házbán, legalább az emlékezetemre, nem nyilvánult, ha nyilvánult követőkre nem talált. Én képviselő társaim között egyetlenegy sem ismerék, akít csak az árnyéka is érhetne annak a gyanúnak, hogy a ki az osztrák-magyar monarchiának, vagy uralkodójának, ellensége, azt ne tarthatná tulajdon hazája és saját maga ellenségének. (Ugy van! Ugy van!)

Azért joggal mondhatom azt, hogy annak a második nagy eszmekörnek gyakorlati léte megszűnt.

(Ez a rész kimaradt, mert meggyőződen eseteli, hogy hova vezethet az Ausztriától elváltan gyakorolt külügyi és hadügyi politika, az „Egyetértés” és a függetlenségi párt e két vesszőparipája és ez elhagytatást nem is igen csodálhatjuk, mert a vesszőparipa is csak paripa, arról sem esik jól a leszállás, jobban mondva leszállítás és mert régi dolog, hogy a struccmadár, ha kergetik, a homokba rejti fejét, azt híven, hogy, ha ő nem lát, őt sem látják.)

Azután kimaradt a kiegyezési korszak rajzolásánál a következők rész:

Ismét az idők teljessége hozta el magával, hogy a meg egyfelől a dinasztia belátta, hogy trónja egyedül az alkotmányos szabadságon s népeinek honszeretetőn nyugszik biztosan, addig m felől a magyar nemzet is rájött annak felismerésére, hogy országunkat semmi sem védi meg olyan jól a veszélytől, mint a korona. E közevő időpontban áll elő egy bölcsességével messze kiemelkedő főúru a háromszáz esztendősen ellentétek kiegyenlítésének tervezetével.

(E pár sorban a korona és nemzet egyetértése, a 300 éves ellentétek kiegyenlítése van hang-lyozva, ami az „Egyetértés” nek nem kell, mert ki fogja akkor az elárult hazát a „camarillától” és a „kapzsl Bécőtől” megmen-teni és mi lesz az igaz magyarból, ha el nem buongatja, ha hánata szottyan rá: „Pajtás, ne higgy a németnek!”)

Epen így kunagya az „Egyetértés” azt a részt, melyben Jókai a régi balközép pártállás-változtatásának és a fusiónak okát, magyarázatát adja a következőkben:

1867-ben Németország egysége még nem volt megszilárdulva. Franciaországban még egy létjogát külföldi háborúkban találó császár uralkodott, kinek összeütközését a poroszsal mindenki előre sejté. Magyarország politikusait nem fenyegette sem a keleti kérdés, sem az orosz pánszláv velleitások; de fenyegette igenis a német kérdés. Fenyegette az a kilátás a jövőbe, hogy ha a francia császárság Poroszországgal háborúba keveredik, Ausztria bele fogja magát ragadtatni. Magyarországra nézve pedig létkérdés volt és lesz, és marad, hogy ez meg ne történjék.

Nekünk a tapasztalatok sugalták, hogy a hadügyi és külügyi közös-sé tételek az osztrák kormánykörökkel szemben a legnagyobb mértékben óvakodók legyünk.

De nehezy rövid év alatt mindez mennyire megváltozott! A német egység a harcmezőre bebonyonítá életképességét; a francia hadakozó császár helyét felváltá a békére hajló köztársaság; monarchiánk külpolitikáját egy magyar diplomata, Andrássy Gyula vette kezébe s vezette azt ugyanabban az irányban, mely a mi elveinkkel találkoztott. Honvédségünk kifjlesztésében hatalmas garanciáit nyertük zott jogainknak; majd hogy a keleti kérdés válságának előjelei mutatkoztak, a trón és a vezérpolitikuskok nézetében fel kellett találnunk azon alapelveket, melyek a helyes magyar politikával párhuzamosak.

(E részletből kitűnik hogy a régi balközép politikájának megváltoztatásában engedett a világesemények befolyásának és hogy az idők folyása e lépés helyességét igazolta. Mi szükség ez a józan értelmű függetlenségi párti polgárnak tudni? Még meg találná kérdeni, hogy az „Egyetértés” és a szélső bal miért nem engedett szintén a világesemények befolyásának, ami különben — az „Egyetértés” szerint — nem is baj, mert bármű történet is a világban, a z

„Egyetértés” mond róla kritika kát és ez a mérvadó, et si fractus illabatur orbis... De meg, ha a fusio oka kiderülne, nem lehetne többé a fusiónáltak elvtagadóknak bélyegezni. Mert a fő az elvűl ég és következetesség — még a ragalmazásban is.)

Azt a részt pedig, melyben Jókai a folszaporodott állami kiadások viseléséről így szólva:

„Ős mi nem nyultunk rendkívüli eszközök-höz, a hogy más államok, belügyeik rendezése végett nyultak, mi nem hoztuk be az örlelési adót, mely a legszegényebb osztályt is megfizeteti s melylyel sok ideig rendezte Olaszország a pénzügyeit: mi nem vetettük ki a 20 százalékos szelvény adót a hitellezőnkre. (Nyugtalanlás a szélsőbalon. Halljuk! Halljuk!) a melylyel Ausztria segített magán. — mi nem konfiskáltuk az egyházi, a papi jószágokat, a mit Európa legkatholikusabb államai mind megtevének: mi nem nyultunk a kényszerkölcsönöz, a hogy az abszolutizmus finansierjei tevék hanem segítettünk magunkon a becsületes közteherviseléssel és senkit meg nem csaltunk, meg nem rövidítettünk: minden kötelezettségűnknek megfeleltünk. (Helyes-lés jobbfelől.) Elismerem, hogy ez a nemzet érdeme, a mienk csak annyiban, hogy mi vagyunk a tanácsadói. s a tetteket, a miket a nemzet vállaira rakunk, mi magunk is viseljük. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.)

Hát hisz azt az ellenzék komoly szónokai sem állítják, hogy e tizenöt éves korszak alatt semmi jót se tettünk volna: de szemünkre hányják azt, hogy miért nem tettünk „többet” — „sokat” — „mindent.” Legyen szabad hangzatos frázisok helyett magával a tényállással védeni meg a szabadelvű pártot és annak a kormányát. (Halljuk!)

nyíltan kijelenti, hogy azok közteherviselés, vulgo: adóemelés útján fedeztettek, egyenesen el kellett halgatni, mert a józan eszű polgár-ember nagyon valószínűen így gondolkoznék ezt olvasva: Jókai a közteherviselés emelkedéséről beszél, az „Egyetértés” és pártja adó leszállítást ígér, bizonyosan amaz van igaz járatban.

Végre a kormány alkotásairól szólva, kihagytak a következők részek:

„Ekkor megkezdődött a nehéz munka: az Ausztriával megújítandó nemzetgazdasági és vámszerződés, a bankügyi kérdése melyeket a természetükből folyó nehézségeken kívül még súlyosabbá tett az akkoriban a Lajthán tul kormányon levő alkotmány pártnak maig is kimagyarázhatatlan taktikája, mely itt mi nálunk a pártviszonyokat újból szétzilálta, otthon Ausztriában pedig magának az alkotmány-párt-nak paralizálására vezetett.

Dacára a visszás helyzeteknek még is sikerült a nehéz feladatokat aként megoldani, hogy a vámszerződésnél Magyarország több mint négy milliónyi javuláshoz jutott, s a bankügy a teljes paritás alapján lett elintézve, a magyar kormány befolyásának biztosítása mellett.

A megszegényítő és drága 153 milliósz zalogkölesn vissza lett fizetve s Széll Kálmán pénzügyminiszterége alatt először lett beszerezve és elfogadva Európa pénzügyi piacán a nem törlesztendő és olesó magyar járadék-kölcsön: élő tanuja Magyarország hitelének.”

Továbbá így folytatja:

„Az új kataszter keresztülvitelével megszüntettünk sok visszaélést, mely miatt a legtöbb földbirtokosnak méltó panaszai voltak: míg neányan igazságtalan előnynek örvendtek.

Megszüntettük a főnyűzési adót, melyet rövid kísérletképen hoztunk be; de eltöröltük a legszegényebb osztályokat terhelő adót, melyet már itt találtunk. Megváltottuk az urberiség utolsó maradványait, a szőlőszésmát s a regálét, s azoknak birtokosait kárpóttoltuk, s az utóbbival kapcsolatban behoztuk az italmelési adót: melyet az ellenzék nemzetgazdasági is leginkább sürgett-k.

Az egész országban a közbiztonságot a csendőrség szervezése által helyreállítottuk.

A népoktatást, ezreivel az elemi népiszkolárnak a)omozdítottuk, s a magyar nyelv kötelező tanításával nemzeti irányba igazítottuk. A felsőbb oktatást új tanintézetek felállításával gyarapítottuk.

A művészetet és magasabb tudományosságot észrevehető magaslatra emeltük.”

Ezek a Tisza kormány fűdős alkotásai, melyeket tagadni nem lehet ugyan, de miután ez „Egyetértés” és a függetlenségi párt szerint

a Tisza-kormány csak átkos a t létesíthet és létesített, ez alkotásokat, ha már eltagadják, el is hallgatják, mert csak nem hazudtolthatja meg az „Egyetértés” magát a tulajdon hasábjain, saját jószántából? Hogy hazudtolja meg más, egy más lapban, az „Egyetértés” nem fog róla tudomást venni és így a megiazudtolás reá nézve nem fog létezni.

Mindezekből kitűnik, hogy az elhagyott részek azért hagytak el, mert nem illettek bele az „Egyetértés” pártérdek irányította gondolatmenetébe.

Az „Egyetértés” pártérdekből képes volt a történeti igazságokat: nemzetünk közkinccseit leplezni, elhallgatni, de a ki erre képes, az adandó alkalommal képes költött, hazug dolgo-
kát is az igazság leplebe burkolton előadni. Az ily hirlap előtt nincs semmi szent, csak a párt-
érdek. A közönséget csak annyira becsüli, mint a birkát, melynek gyapját lenyirja, melynek azonban ugy kell: minek engedí magát.

Ceörgy Sipka.

H I R E K.

Hymen. Lu z s o v i t s László kereskedő-ügynök hétfőn reggel 8 órakor oltárhoz vezette T a k á t s y Nagy Hermin urnót.

Barbi Alice hangversenye. A hirvense művésznő ismét előtött hozánk és hangversenye, mely az eredeti 2-ikai hatridőről 3-ikára, ekkor pedig a művésznő meghűlése következtében 4-re halasztatott és tartatott meg, ismét zsufoislag megtöltötte a Hattyu nagy termét, mely ily elegáns társaságot rég nem látott falai között. E nagy és szép közönség, melyet Barbi a mult évben meghódított művészete bájjával, a legtisztább művészetre gyűlt össze és bár a művésznő az indispositio félreismerhetetlen és a még teljesen el nem mult rekedtség ostantevite mutatót jeleivel énekel, e műlévzetben részesült is, jól lehet, ki kell mondanunk, hogy úgy a teljes műlévzet, mint különösen a művésznő érdekében jobb lett volna, ha ily állapotban kiméli magát és nem énekel, mert ez erőltetést könnyen hangja elvesztésével fizetheti meg. A közönség Barbit rendkívül rokonszenvesen fogadta és minden éneke frenetikus tapsvihart kéltett, mit a művésznő azután viszonzott, hogy több darabját megismételte, sőt a műsoron kívül énekelte a „Haiden-Röslein” és „Es war ein Traum” dalokat, előbűlő hatással. Barbit a zongorán P r e u s z Adolf ur kísérte művészi praecitással, a szünetek közt pedig B o d ó Alajos budapesti fiatal zongora művész játszott hévvel, érzéssel és kitűnő technikával, de modorosság számba menő gestusokkal, mi azonban a kitérő és megérdemelt tetszésajt nem lohasztotta. Barbi Alice Pécsről Nagykanizsára utazott, hol hangversenye f. hó 5-ére volt hirdetve.

Fölülfizetések. A jogakadémia polgárság által m. hó 23-án rendezett táncestély alkalmából az „Olvasókör” javára adakoztak, illetve fölülfizettek: Dr. Dulánszky Nándor megyés püspök 25 frt, Sziláby Ferenc kanonok, dr. Szeredy József kanonok, 10 10 frt, Gurk A ajos kanonok, dr. Lechner János kanonok, Szeitricz István kanonok, Zinkó István kanonok, Rézbányay János pápai kamarás, Bánffy Simon, Czirer József, Hinka László, Németh József, 5—5 frt, Dr. Koharics Károly egy cs. kir. arany, Angster N. 3 frt 50 kr, Schaurek Bodog 3 frt 50 kr, Lukács Adolf 2 frt 50 kr, Bedő Károly, Feiler Mihály, Unger Román, Szuly János, Watzes Károly nyug. ezredes 2—2 frt, Taisz József 1 frt 70 kr, Bidermann Erzsébet 1 frt 50 kr, Alföldi Sándor ev. ref. lelkész, Eizer János, N. N. Strasser Nándor 1—1 frt, Furray Iván, Vaniss Sándor 50—50 kr. Fogadják a nemes szívű adakozók kegyes adományaikert a jogakadémia „Olvasókör” nevében hálás köszönetünk nyilvánítását. A rendező bizottság helyett: Nendtvich Andor s. k. elnök, Obetko Dezső s. k. pénztárnok.

A város csatornázására vonatkozólag egy külföldi vállalkozó egész ajánlatot tett a városnak a Shone rendszer alapján. — A műelet 474000 truba kerülne Az ajánlat meg-bíralás végett kiadatot a mérnöki hivatalnak.

Megeyi közgyűlés. Baranyavárnegy kö-zönsége f. hó 16-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek legűbő tárgya a tisztújítás napjának kitűzése. — A tisztújító közgyűlés minden való-zí-nőség szerint f. hó 23-án fog megtartatni

Városi közgyűlés lesz f. hó 16-án, melynek egyik legfőbb tárgya a tanács jelentése lesz a színházügyben. Az új katonai kórház ugyanis az átvevés stadiumához jutván, ezzel egyuttal megoldandó a régi katonai kórház épületének kérdése is. A tanács azt javasolja, hogy az új színház ide építtessék és hogy a tervek létesítési tésére a további lépések megtéessenek, mi bizonyára egyhangú helyesléssel fogadjatik.

V. Fintha Dénes rajztanár úr stygmografiai két előadását a színház javára kedden és szerdán tartotta meg. Az érdekes és tanulságos előadásoknak, sajnos, nem nagy közönség volt, mit megmagyaráz az, hogy Barbinak hétfőre hirdetett hangversenye időközben keddre halasztott, mikor is újból meghiusulván, szerdán tartatott meg és így e hangverseny az érdeklődést feszült várokozásban tartván, a vele két napon összeeső előadásoktól a közönséget visszatartotta, mintegy elvonta, mit az ügy érdekében sajnálunk kell.

Halálozás. Meszlényi Simon Rudolf, Tolnavármegye volt II. alispánja, utóbb a szegszárdi törényszéki elnöke, mely állásában 1882-ben nyugalmaztatott, meghalt 24-én, 83-ik évében. A boldogult a közügyekben tevékeny szerepet vitt, a 48-iki szabadságharcban Kossuth kormánytanácsosa volt, a miért is a rémnapokban sokáig bűndösöt, mit megúva, jelemtetett, a mikor Haynau által, ki már akkor tudta, hogy bukni fog, bosszúból szabadon bocsátatott. Némedi birtokán Daák Ferenc, ki iskolatársa volt és a haza legjobbjai sokszor meglátogatták. Halálát ismerősei mélyen fálják. Nyugodjék békében. — D e c l e v a Béla dárdai aljbíró neje szül. Antal Ilona, Antal Pál siklósi főszolgabíró leánya, meghalt hosszu szenvedés után m. hó 29-én, 28-ik évében. Temetése nagy részvét mellett szombaton d. u. ment végbe. Nyugodjék békében. — W a n g e l Antonia meghalt 55-ik évében. — Ö z v. Schumann Ernőné, született Frozinger Rozália 72-ik évében. — Lippsei Szabó Lajos 11-est. pénzügyigazgatósági számviszt 40-ik évében. — P e t r i d e S Jánosné szül. Freuk Emilia meghalt Ungváron, 27-ik évében. Hült tetemei a családi sírboltban Pécsen tetettek örök nyugalomra. — K a s t n e r Vilmos meghalt f. hó 5-én, 31-ik évében. — Schuman János meghalt f. hó 2-án, 62-ik évében. — S c h w a r z Flóra meghalt f. hó 6-án, hosszas szenvedés után életének 20-ik évében.

Jegyző-választás. Karancson jegyzővé S a o r t a y Sándor, Hercegszőlősen pedig Purmann Géza választott meg.

Pécs baranyai kerészeget m. hó 28-án tartott választmányi ülésében megejtett fa sorolásnál a következő tagok u. m.: Szauter Antal, Komáromy Tivadar, Held Ferenc, Jeszenszky Ferenc, Hlatky Ede, Szaudtner Antal, Klein Jabab, Irgalmas szerzet, Györgyi Ede, Nagy Károly, Lauber Rezső, Otrókoy Lajos, Angyal Pál, Grabarits Béla, Lutz István, Percel Miklós, Zsinok István, Szieberth Károly, Rónaky Ignác, Engel Adolf és fia, Antal Gyula, Rihm-r Elek, Vörös Mihály, Jobst László, Waldtögel Károly, Nagy Gyula, dr. Visy István, Beretvárs Sándor, dr. Hölbling Mik. a. Szt.-Ferenc rendű szerzet egyenkint 10—10 darab nemesített gyümölcsfát nyertek. Ezen egylet célja és hivatása a faterjesztés és terjesztés. Tagsági díj évi 2 frt. A tagok azon előnyben részesülnek, hogy joguk van 20 drb fát, 25 krjával drbját vasárolni, melyet ily árért sehol sem kapni. A tagok között évenként 300 drb fa sorolatik ki. Kinek fára szüksége van, nagyon jól teszi, ha t a g j a i s o r á b a l é p, hisz a tagsági díjat a fa vásárláson nyeri, nem is tekintve azt, hogy kisorolás folytán 10 drb nemesített fát ingyen kap.

A zászló becsületéért. Pár héttel ezelőtt történt, hogy egy nem tudni honnan összeverődött színész (???) csapat Polgár Gyula és Solyomosi Elek vezetésé alatt Pécsre bátorkodott jönni és, bizonyosan úgy gondolkozván, hogy „audaces Fortuna juvat,” a bátraké a szerenese, elég vakmerők voltak itt előadásokat tartani. Ez előadások annyira kritikán alól álltak, hogy a nézőt, már t. i. azt a nézőt, akinek fogalma van a szinpadról, darabról és a műélvezetről, a szó szoros értelmében undor fogta el és vagy azonnal otthagya az előadást, vagy pedig, ha ezt, a főtűnést kerülni óhajtván, nem tette, soha többé feléje se ment a szinkörnek. A helyi sajtó megérdemelt erős kritikában részletté a társulat (?) mely „Magyar Thepszisz” név alatt étkellenkedett, mely kritika ellenében a társulat (?) derék vezetői a szinlapokon nyilatkoztak a sajtó

ellen, egy Titán Lacit megszegyenítő önérettel verve mellettek, mintha csak színházi botránny akartak volna produkálni, véltve, hogy így nagyobb közönséget vonzanak talán a szinkörbe. Pár előadás után a „Magyar Thepszisz” fölszedte sátorfáját és — bizonyára kic-nyí lévén neki Macedonja — átment Somogyvármegyébe, Szigetvárra, majd Kaposvárra. Hogy itt mit művelt, azzal nem untjuk olvasóinkat. Elég legyen röviden csak annyit, hogy a „Magyar Thepszisz” föllépett Kaposváron és a kaposvári sajtónak jelesen a „Kaposvár”-nak tetszett, sőt a megnevezett hírlap összehasonlította a „Magyar Thepszisz”-t — szégy-ljűk kimondani — Somogyi társulattal! Ennél nagyobb megbántás nem érheti már Somogyi Károlyt, a magyar színészet becsületét, tehetségét, tisztességét vezérlőjét, ki lelke egész hevével, őszinteséggel vagyona kockázatával negyedszázad óta szolgálja a magyar színészet ügyét. Ilyen megbántást csak egy somogyi kanász követhet el. D. n. m. A „legutolsó somogyi kanászban is több finom érzés van, mint a mennyi finom érzés nyilatkozott ez összehasonlításban. De hagyjuk ez összehasonlítást. A „Kapo vár” nem elégette meg, hogy a „Magyar Thepszisz” neki tetszett, hanem tetszett neki a „Magyar Thepszisz”-t védelmébe venni a pécsi sajtó támadásai (!) ellen és legutóbbi számában immár másod ízben ad kifejezést azon gyanúsításának, hogy a pécsi sajtó a „Magyar Thepszisz”-szel szemben „nem a tárgyilagossággal hanem a Somogyi kultusz érdekei által vezette magát.” Honnan tudja ezt a „Kaposvár”? Min alapszik e rendkívül bátor gyanúsítás? Hogy lehet ez ügyben érdekelve Somogyi, ki csak a jövő tavaszszal jön hozának? És hogy lehet ez ügyben érdekelve a pécsi sajtó, melynek képviselői Somogyit mint embert, mint színészt szeretik ugyan, de érte mint igazgatót nem nagyon lelkesednek és kritikájukat, mikor ennek szükségét látják, a legbátortottabban hangoztatják is. — A pécsi színelőadások meg bíralását bizza csak a „Kaposvár” a pécsi sajtó. Foglalkozzék ő csak a kaposvári színelőadásokkal; a pécsi sajtó bíralatának vezetői okait pedig ne kutassák a „Kaposvár”, ehhez nincs neki joga, de, mint látszik, kitaláló képessége, valamint a megkívántó tapintata sem. Tanuljunk a „Kaposvár” a pécsi sajtótól: mi sem kuttattuk eddig és nem is kutajuk ezután a „Kaposvár” Somogyi társulatra vonatkozó bíralatának vezetői okait.

Az állategészségügyi törvény népies magyarázata. Egy hasznos és czélszerű füzetet tett közzé az állategészségügyi törvényből kifolyólag Baranyavármegye egyik fiatal, törekvő tisztviselője: R ó n a k y Kálmán. Az 1888-ik évi 7-ik törvények az állategészségügy rendezéséről szól s főadata az állattenyésztést — a földművelés egyik legfontosabb tényezőjét — minden ágában elősegíteni. A czél elérésére a legtagabb kőben történik az intézkedések végrehajtása és ellenőrzése. Így a többi között a községi előjáróságnak és a népnek is sok feladatot, tudnivalót tűz ki. Miután ezen törvény tárgyánál fogva terjedelmes és így nem igen van módjában az egész nap munka mellett levő községi lakosoknak tanulmányozni és kivánni belőle azt, mi őt illeti — elismerésre méltó munkát végzett R ó n a k y Kálmán azzal, hogy a törvényből és a kapcsolatosan kiadott miniszteri rendeletekből rendszeresen összeállította — kérdés és felelet alakjában — azt, mit a községi előjáróságnak és a népnek (általában minden állatbirtokosnak) okvetlen tudnia kell. A mű a neves czélunk megfelelőleg világos nyelven, megérthető alakban egészen van összeállítva és beosztva, úgy hogy azonnal meglehet találni és érteni az egyes dolgokat és így csak dicséret illeti szerzőjét, ki a gyakorlatból szedett tapasztalatait ily módon óhajtvja a népnek jóváértésként alkalmazni. A mű 36 oldalon 8 fejezetből áll és pedig: 1.) A marhalevel kezelése. 2.) Allat-vásár. 3.) A mérszások és marhakereskedők ellenőrzése. 4.) Az eladásra kerülő hús ellenőrzése. 5.) Pásztorok és legelők. 6.) Marhahajtás és szállítás. 7.) Az állatok betegsége és elhullása. 8.) Büntetés. — Melegen ajánljuk a hasznos füzetet a főszolgabírnaknak, jegyzőknek a nép közt terjesztésre és minden állatbirtokosnak a megvételre. Valentin Károly Fia bizományában jelent meg Pécsen és egy példány ára 35 kr.

Pályázati felhívás állami utazási ösztöndíjra. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak f. é. 55757. sz. rendelete értelmében

állami utazási ösztöndíjra ezennel pályázat hirdettetik; mely ösztöndíj 300 frtnyi összegben a pécsi kereskedelmi és iparkamara javaslata alapján évenként egy egy fiatal törekvő és kellőleg képzett ifjú kereskedő vagy iparosnak adományozatik, ki a hazai ipar és kereskedelem érdekében értékesítendő tapasztalatok és szakmóretetek szerzése céljából külföldre utazni óhajt. Ezen ösztöndíj elnyerése iránt való folyamodások folyó évi december hó 31-ig a pécsi kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez címelve nyujtandók be. A kereskedői iparosoztályhoz tartozó kellő képzettségű csak olyan ifjak pályázhatnak, kik a pécsi kamara területét képező Baranya Somogy vagy Tolnamegye valamely községébe illetőségűek. Folyamodók tartoznak születési, illetőségi és erkölcsi bizonyítványukat továbbá végzett tanulmányaikat eddigi foglalkozásukat, nyelvismereteiket feltűntető hiteles okmányokat bemutatni, úgyfolyamodványukban családi viszonyaikat röviden részletezni s választandó tanulmányi szakmájukat, a tanulmány iránt és utitervüket kellően kifejtteni. Pécsett, 1889. évi november hó 28-án. A pécsi kereskedelmi és iparkamara nevében: Ráth Mátyas elnök, dr. Záray Károly titkár.

Nagy bűnpör Kaposvárott. A mult évben Somogyvármegyeben egy nehezen kiirtható bünszövetkezet alakult meg, mely összeköttetésével messze földre nyult; több száz ember, ezek között nem egy az intelligens osztályból is tagja e bünszövetkezetnek, mely azzal foglalkozott, hogy nagyban lopták a lovakat gyártókat a hamis lőveleket. Ezen óriási bűnpör elővizsgálatával pedig a pécsi, zalaezerszegi és kaposvári kir. törényszékek foglalkoztak, míg az egész bűnpörre nézte a kaposvári kir. törényszék illetékessége megállapított, midőn a bűnpör elővizsgálati aktái 24 letartóztatott vádlottal együtt átadattak a kaposvári kir. törényszéknek és célra külön kirendelt vizsgálóbírójának. Kazinczy Gábor kir. tsvszéki bírónak ez évi ápril hónap. Hogy fogalmat nyujtsunk arról, vajjon miú munkát végzett ez idő alatt Kazinczy Gábor kir. tsvszéki bíró, megjegyezzük, hogy a kihallgatások és vizsgálat során le lett tartóztatva 48 egyén a bűnyűgben terhelt gyanánt mutatkozók körülből 200 egyén, ezek közül legtöbben 40-50 külön büntényért lesznek bíróság elé állítva részint lőlopásért, részint hamis lővelők készítés és használásért. Gyanus 15 400 nál több lett lefoglalva. A vizsgált bíró 2000-nél több kihallgatást eszközölt s van kitalárás, hogy a bünszövetkezet tagjai közül legalább 100 egyén fog különféle büntényekért elítélteni: a bűnbanda Baranya, Somogy és Zalamegyékre terjesztette ki bünső ülmetit. Ha felemeljük azt, hogy e bűnpörben több községi jegyző, gazdatiszt és néptanító is van belekeveredve, kik közül egy olyan néptanító gyártotta a legtöbb hamis lőjratot, ki már egy ízben gyilkosságért 15 évet börtönben töltött, s mégis Somogyvármegye egyik községi ügyében aktív alkalmazásban volt, nem is igen csodálkozhatunk.

Vegyes hírek. A lengyeltői járás főszolgabírói állására gróf Jankovics László megyei III. aljegyző ellenében, kire 7 szavazat esett, 20 szavazattal újból a mostani főszolgabíró: E h n Sándor jelöltetett. — L a k y László csurgói aljbíró Kaposvárra tvényszéki bíróvá nevezetett ki. — M e l l e r Manó somogyvármegyei nagybirtokos, Sopronvármegye bizottsági tagja meghalt Sopronban, 58-ik évében. — N a g y t ú z volt m. hó 19-én Peterhídán, Somogyvármegyében. Legett a községy fele: 32 ház, számos melléképület és nygmennységű gabona és takarmánykészlet. — H o r v á t h Ede zalaezerszegi aljárásbíró Sümegre jbróvá nevezetett ki. — Egyházfalvi Tótfőly Béla nagykanizsai tsvszéki bíró eljegyezte felsőbúki Nagy István özvegyét: szül. Lakat Mariskát Berhidán, Veszprémmegyében. — S z a b a d k a város főjegyzőjévé Vojnics Félix árvaszéki elnök választott meg.

Vidék hátralekai kiegyenlítésére; a kik pedig fizetni nem akarnának, küldjék a lapot vissza.

Legjobb karácsonyi ajándék gyermekek számára. Valamely játékszer választásánál, értelmes szülőknél, nem feketnek főalyt a tárgy külsejére vagy nagyságára, hanem annak belső becére. Azért, évek hosszu során át, a Horzany-Epítő Szekrénynek jobban kedveltek, a sokkal nagyobb faszekrényeknél stb. nélf Meggyőződésként arról, hogy nem a szekrény nagyságától, hanem a kövek helyes megválasztásától és alakjától, mindenekelett pedig a mintalapoknak szak-

szerü kivételől függ minden. A Richter-féle Építőkö-Szekerénygyár Bécsben, azért iparkodott 10 év óta szakadatlanul, a köveket és mintalapokat tökéletesíteni mi által annak hírneves Horgony-Epítőkö-Szekerényi jelenleg felülmúlhatatlannak lettek. Elismerése méltó, miszerint nem ragadtatta el magát azon szenvedélytől, hogy a versenytársakat értékelten kövekkel és rozsa mintalorokkal ellátott nagyobb szekereket szállítása által fölülmúlja. Kívánatos, hogy a gyár továbbra is azon elvönk: a gyermekeknek csak a legjobbal szolgál. Mi maradjon, hogy a pompás Építőkö-Szekerény ne foglaljon el közönséges játékké, hanem az ifjúság javára mindig tökéletesítse. Az olvasók érdekében, említésre méltónak találjuk, hogy minden Richter-féle Horgony-Epítőkö-Szekerény, a valódiság bizonyosságul, a „Horgony“ gyári jegyzet van ellátva. — Lapunk mai számában foglalt hírdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.

Az állatbirtokosok legzükségesebb tudnivalói az állategészségügyi törvényből.

(Mutatvány Rónakv Kálmán „A községi eljárásság és a nép legzükségesebb tudnivalói az állategészségügyi törvényből“ című művéből. Megjelent Valentin Károly Fia bizománnyában Pécsen. Egy példány ára 35 kr.)

Melyik állatot kell marhalevéllel ellátni?

Marhalevéllel el kell látni: lovat, szarvasmarhát, juhott, kecskét és sertést, egy a csikót, borjút, bárányt, gödölyt és malacot is.

Mikor szükséges a marhalevél?

Akkor szükséges a marhalevél, midőn a tulajdonos, a gazda ilyen állatra vonatkozó tulajdonjogát másra ruházni kívánja, vagyis mikor eladni vagy elcserélni akarja az állatot.

Szükséges továbbá marhalevél akkor is, midőn az állat állandó tartózkodási helyéről távolabb vidékre — bármilyen célból — elhajtatik. Még pedig azért szükséges ilyenkor a marhalevél, hogy ismeretlen helyen, ha esetleg kérdőre vonják, kimutathassa a gazda tulajdonjogát.

Mikor nem kell marhalevél?

Marhalevél nélkül hajtható az állat: legeltetés, usztatás, fuvarozás és gazdaság üzése alkalmával.

Milyen díjak szedhetők a marhalevél kezelése körül?

Egy marhalevél kiállításának díja, tekintet nélkül a reá jegyzett állatok számára 50 kr.; a tulajdon-átruházó záradék kiállításának díja három kr.; az egészségi bizonyítvány vagy a külön eszközölt iránymutatás megújításának, ugy szintén a leírásnak díja két kr. — Ezen díjak azou egyént terhelik, kiknek a marhalevél átadandó.

Mit kell tenni, ha a marhalevél elveszett?

Ha a marhalevél elveszett, a tulajdonos köteles ezt aonnal községe eljárásságául és jegyzőjénél bejelenteni. Ezek pedig tartoznak az esetet a főszolgabírónak (rendőrkapitánynak) a marhalevél adatainak pontos megjelölésével bejelenteni.

Milyen állatok nem hajthatók az állatvásárra?

Szabályszerű marhalevél nélküli vagy egészségi szempontból kifogás alá eső jószágot állatvásárra nem szabad hajtani.

Szekerbe fogott állat hajtható e az állatvásárra?

Szekerbe fogott állatot az állat vásár helyére nem szabad hajtani.

Mi történik azon állattal, mely marhalevél nélkül vagy hiányos marhalevéllel hajtatik az állatvásárra?

Marhalevél nélküli vagy hiányos marhalevéllel érkező állat a vásártérre nem bocsájtatik, hanem azt az ellenőrző közegek letartóztatják s e célra rendelt helyen őrizet alá veszik. A tartási költségek a tulajdonost terhelik. Ezen eljárásról az elsőfoku hatóság (főszolgabíró, rendőrkapitány) azonnal értesítendő. — Ha a tulajdonos 8 nap alatt az állatról szabályszerű marhalevél nem mutat föl, illetve tulajdonjogát más módon nem igazolja, az állat gazdátlan jószágként tekintetik és elkoboztatván, az államkincstár javára elárvereztetik.

Mit kell tudni az eladónak és a vevőnek?

Ugy az eladónak, mint a vevőnek tudnia kell hogy állatot marhalevél nélkül sem eladni, sem venni (cserélni) nem szabad. Továbbá, hogy tartozás vagy más egyéb fejében a marhalevél visszattartani nem szabad, hanem a marhalevél át kell adni az állattal együtt; s tudni kell azt is, hogy a tulajdon átruházást azonnal reá kell vezetetni a marhalevélre.

Mi teendője azon egyéneknek, ki állatot vásárra hajt?

Ha valaki lovat, szarvasmarhát, juhott kecskét vagy sertést állatvásárra hajt, úgy az illetőnek kötelessége az állat marhalevélét a vásárra hajtás előtt, a marhalevelek kezelőjéhez elvinni s ott bejelenteni, hogy melyik vásárra szándékozik az állatot hajtani. Ha az állat saját nevelése s még nem váltott róla marhalevél, úgy marhalevél állíttat ki, melynek utolsó rovatában jelölendő meg a vásár helye.

Mi a kötelesség a mészárosoknak és a marhakereskedőknek, ha szarvasmarhát hoznak a községbe?

Ha a községben lakó mészárosok és marhakereskedők szarvasmarhát hoznak más helyről a községbe, úgy azt 12 óra alatt a községi előljáróságnak bejelenteni kötelesek.

Mi a teendő az állatok betegsége és elhullása alkalmával?

A házi állatok birtokosai, egy a pásztorok, mészárosok, vándor- és biztosok és mindazok, kik a háziállatok gondozásául vannak megbízva, kötelesek a birtokukban, illetőleg a gondozásuk alatt álló állatoknak belső megbetegülését vagy azok elhullását a községi előljáróságnak azonnal jelenteni, a községi előljáróságnak pedig kötelessége ezen esetet a hatósági állatorvosnak és a főszolgabírónak (rendőrkapitánynak), a szükséges intézkedés végett mindjárt bejelenteni.

Melyek az állatok ragadós betegségei?

Az egészségügyi törvényben megnevezett ragadós betegségei a következők:

- 1) a keleti marhavész;
- 2) a lépfene;
- 3) a veszettség;
- 4) a lovak, szarvasmarhák és őszvérek takonykórja, illetve bőrférgé;
- 5) a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések ragadós száj- és körmőfájása;
- 6) a szarvasmarhák ragadós tüdőlobja (tüdővész);
- 7) a juh himlő;
- 8) a lovak tenyészbánsága, továbbá a lovak és szarvasmarhák ivarszervein keletkező hólyagos kiütések;
- 9) a lovak, szamarak, őszvérek és juhok rühe;
- 10) a sertés-orbánc.

Kell-e fizetni a hivatalos vizsgálatokért?

Az állatok belső betegülése és elhullása alkalmával tartott hivatalos vizsgálatokért semmit sem kell fizetni.

Ezen vizsgálatok azért ingyenesek, hogy a gazdák ily eseteket ne tagadjanak el, mert ezzel csak árthatnak az ügynek. Hi díj nélkül történik a vizsgálat, nincs ok az eltagadásra.

A gyógyítás azonban ingyen nem követhető.

Mi éri azt, ki a törvény rendelkezéseit nem teljesíti?

Azon egyén, ki a törvény rendelkezéseit nem teljesíti, szigorúan büntetetik.

A büntetés az egyes esetek szerint lehet:

- 3 hónapig terjedhető fogság,
- 1 hónapig terjedhető elzárás,
- 300 forint erejű terjedhető pénzbüntetés,

ezen összegek behajthatatlansága esetén pedig megfelelő elzárás és 200 frt pénzbüntetés együtt.

A munkások betegség esetére való biztosítása.

(Folytatás.)

IX. A betegsegélyző egyletek nevei.

A betegsegélyző pénztárak a következők:

1. Kerületi betegsegélyző pénztárak;
2. Vállalati (gyári),
3. építési
4. ipartestületi
5. bányatársulások;
6. egyesületi

X. Kerületi betegsegélyző pénztárak.

1. A kerületi betegsegélyző pénztárak a kölcsönösség alapján, törvény szerint sze vezetett testületek Tartozásaiért hitelezőknek csak a pénztár vagyona felel. Ezen pénztárak számát és területét a kereskedelemügyi miniszter a belügyi miniszterrel egyetértőleg rendeleti uton állapítja meg.*

* A kerületi beosztásánál alapul lenne veendő a járásbírósi beosztás. Jelenleg 375 járásbírósi kerület (legkisebb 16,00 lélekszámmal) melyből azonban több egy kerületi összefoglalható. A közigazgatási beosztás, törvényhatósági joggal felruházott városok, rendezett tanácsú városok és főszolgabírói jársók (együttvéve 732) kevésbé alkalmas.

2. A kerületi pénztárak tagjai:

a) a kerületben foglalkoztatott biztosításra kötelezett egyének, a mennyiben a IX. pontban felsorolt egyéb pénztárak egyikénél a törvényben meghatározott módon és ott megszabott összeg-kig betegség esetére biztosítva nincsennek.

b) II. pont alatt felsorolt mind azon egyének, kik a pénztárba önként belépnek.

3. A tagság kezdődik a kötelezett tiggokra nézve a foglalkozásba való belépés napjával, a nem kötelezetteknek a bejelentés napjával.

4. Kötelezett tagok, mindaddig míg foglalkozásuk a kerületi pénztár területén tart, a kerületi pénztár kötelezőből ki nem léphetnek. Nem igazolják, hogy a IX. pontban felsorolt egyéb pénztárak egyikébe átléptek.

Oly kötelezett tagok, kik a tagsági kötelezettséget alapító foglalkozásból kilépnek és nem lépnek át oly foglalkozásra, mely őket más kerületi pénztárhoz vagy a IX. pontban említett egyéb pénztárak egyikéhez való átlépésre kötelezi, továbbra is megmaradhatnak a kerületi pénztár tagjúl mindaddig, míg az országban tartózkodnak és a tagsági díjakat befizetik.

Ily tagok tagsági joga csak akkor szűnik meg, ha a járulékokat négy egymásra következő héten át befizetni elmulasztják.

Nem kötelezett tagok bármikor kiléphetnek, kiléptettek tekintendők, ha a járulékok négy egymásra következő héten át befizetni elmulasztották.

5. Belépésre kötelezett egyének után belépési díjak nem szedhetők. Az önként belépők belépési díjait az alapszabályok állapíthatják meg.

6. A kerületi pénztár részére a hatóság a kereskedelmi miniszter által közölteendő miutalapszabály szerint a kerületben őszent kötelezett személyek és a munkaadók részéről külön-külön választandó bizalmi férfiak, valamint a kereskedelmi és iparkamara megalapítása után alkotja az alapszabályokat és a kereskedelmi miniszterhez jóváhagyás végett fölterjeszti.

7. Az alapszabályoknak minden esetre kell, hogy intézkedjenek:

- a) A segélyezés természete és mérvéről;
- b) a járulékokról;
- c) a tartalék-tőke képzéséről;
- d) az igazgatóság választásáról, működési köréről és tartalmáról;
- e) a felügyelő bizottságról;
- f) a közgyűlés szervezetéről, egybehívásáról és hatásköréről;
- g) a választott bíróság alakításáról és hatásköréről;
- h) a betegségi esetek bejelentése és ellenőrzéséről;
- i) az évi számadások megvizsgálásáról és a mérleg felállításáról, végre
- k) az alapszabályok módosításánál követeendő eljárásról.

8. Az igazgatóság a közgyűlés és pedig külön csoportban a biztosított tagok valamint a munkaadók részéről választja. Az igazgatóság hatásköre mind azon teendőkre kiterjed, melyeket az alapszabályok nem kizárólag a közgyűlésnek tartanak fenn.

9. A közgyűlés:

a) Pénztári tagokból, vagy ezek kiküldöttjeiből.

Ha a pénztárnak több mint 300 tagja van, a közgyűlésen csak kiküldöttek jelenhetnek meg.

b) a munkaadókól, kik saját hozzájárulásuk arányában szavaznak. A szavazás módját az alapszabályok határozzák meg. A munkaadók magukat képviselhetik. A munkaadók sem a közgyűlésben, sem az igazgatóságban, sem végre a felügyelő bizottságban a szavazatok egy harmadánál többet nem gyakorolhatnak.

10. A kerületi pénztárak pénztári szövetségekre egyesülhetnek, melyek székhelyeit, területét és a hozzátartozó pénztárak jegyzékét a kereskedelmi miniszter rendeleti uton állapítja meg.

11. Az ily pénztári szövetségeknek feladatai:

- a) Külön szövetségi tartalék-alap alkotása, az egyes pénztárak járulékaikat meghatározása és ezen alapnak kezelése;
- b) az egyes kerületi pénztárak vagyonának közös elhelyezése;
- c) az egyes kerületi pénztárak ügykezelésének ellenőrzése;

d) az öszszstatisztika öszszállítás.
 12. A szövetség közzgyűlése, mely évenként legalább egyszer tartandó meg, a szövetséghez tartozó valamennyi kerületi pénztár kiküldöttjei ből áll. A kiküldötték számát, a kerületi pénztár tagjainak számarányához képest az alapszabály oly formán határozza meg, hogy minden kerületi pénztár legalább egy kiküldött által képviseltesék.

A közzgyűlésnek főbb tárgyai:
 a) Az igazgatóság, felügyelő bizottság és választott bíróság választása;
 b) a szövetségi tartaléktökének alakítása magassága, hováfordítása;
 c) a kiadások megállapítása és azoknak az egyes kerületi pénztárakra való kivatése; végre
 d) a szövetség egyéb ügyeinek mint pl. közös orvosok alkalmazása, gyógyszerárakkal kötendő szerződések rendezése.

13. A szövetségi választott bíróság az egyes kerületi pénztáraknak egymás elleni és ezek valamint a szövetség elleni vitás ügyekben ítélt. Mindezen ügyek — különbeni elévülés terhe alatt — keletkezésük után egy éven belül érvényesítendők.

14. A kerületi betegsegélyző pénztárt a hatóság — a kereskedelemügyi minister jóváhagyása mellett — feloszlatottnak nyilvánthatja:

a) Ha a közzgyűlés fontos okokból a feloszlatást elhatározza;

b) ha a tagok száma állandóan százon alul apad;

c) ha az évi zárszámadásokból kiténik, hogy a pénztár a törvényes legmagasabb járulékok mellett a legkisebb segélyt nyújtani nem képes és a hiány sem a saját tartalékalapból, sem a szövetség által nyújtandó támogatás, sem más pénztárral való egyesítés útján nem pótolható.

15. A feloszlatás elrendelésével egyidejűleg intézkedés teendő az iránt is, hogy a biztosításra kötelezett tagok más betegsegélyző pénztárhoz lépjenek, az önkényes tagok pedig — a mennyiben kívánják — ily pénztárhoz lépessenek át.

16. A feloszlott beteg-egélyző pénztárnak azon vagyona, a mely a tartozások és más fölmerült igények kielégítése után fennmarad, a törvényes legkisebb tartalékalap erejéig, aránylag azon betegsegélyző egyletek közt felosztandó, melyekhez a volt tagok átléptek. Az esetleges maradék az illetékes szövetségi pénztárnak jut.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. királyi város 1889. évi november hó 30-án tartott heti vásárán

Buza	őszi	7	frt	50	kr.	6	frt	80	kr.
	tavaszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Kétszeres	uj	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	jó	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Rozs	uj	6	frt	70	kr.	6	frt	60	kr.
	jó	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Árpa	uj	6	frt	40	kr.	6	frt	20	kr.
	őszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Zab	tavaszi	6	frt	60	kr.	6	frt	40	kr.
	uj	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Bükköny	őszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	tavaszi	6	frt	80	kr.	6	frt	70	kr.
Repce	uj	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	jó	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Kukorica	uj	5	frt	80	kr.	5	frt	40	kr.
	jó	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Széna	uj	3	frt	20	kr.	2	frt	60	kr.
	jó	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Szalma	uj	2	frt	—	kr.	1	frt	60	kr.
	jó	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

FEILER MIHALY.

A „PÉCS” KISHIRDETÉSEI.

Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Levélbeli kérészeközödséhez a bélyeg melléklendő

Mell és gyomor betegcknek

nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs egészségesebb ital sem, mint a világhírti

pilseni sör

a pilseni polgári sörfőzödből. 262.

Richter-féle Horgony-Epítőkö-Szekerények

a legjobb és legolcsóbb ajándékok maradnak, három éven felüli gyermekek számára. Legolcsóbbak azért, mert azoknak színes kövei majdnem elpusztíthatlanok, úgy hogy a gyermekek éveikig játszhatnak velük. Minden valódi Építőkö-Szekerény pompás mintafüzeteket tartalmaz és későbbben kiegészítő-szekerény által rendszeresen megújítható. Ára: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 1 frt. 10 kr. és feljebb. Övöködjának értékelen utánzatoktól és csakis „veres Horgony” gyári jeggyel ellátott szekerey fogadtassék el. A ki Építőkö-Szekerényt szándékozik venni, az olvassa el előbb „A gyermek legkedveltebb játéka” című pompásan színezett könyvet, melyet ingyen küld meg: Richter F. Ad. és társa, Bécs, I, Wibelungengasse 4.

LedererManó

Kárptitos és diszitó Pécs, Király-utca 21. sz.

Elvállal minden szakmába vágó munkákat a legujabb, legdiszesebb, minden követelményeknek megfelelő kivitelben; ajánlja

kész kárptitos-munkáit

u. m. garniturák, pamlagok, nyugvóágyak, ágyszékeit.

melyek nappal kényelmes karszettek, öjjel pedig vendégágygnak használhatók.

Ablak decoratiok a legujabb minták után izlésesen készítettnek.

Mindenemü ágy betétek, ruganyvnyal, (lőszór) afrique kal jutányosan kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltenek.

Butorszövet minták kívánatra ingyen és bérmentve

Javitások, átalakitások jutányos áron, Képviseletek fa- és vasbutorokban.

KARÁCSONYI ajándéktárgyak.

A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából van szerencsénk dusan fölszerelt raktárunkat becses figyelmöckbe ajánlani, hol

porcellán

ét-, kávé- és tea-szerviszek, mindennemü

üvegkészletek

képek, lámpák

kaphatók. Különösen az

uj szerkezetü belga lámpák,

azon kívül minden e szakba vágó tárgyak a legegyszerűbb, úgy a legfinomabb kiállításban jutányos árak mellett kaphatók,

Wolheim és Spitzer

eze ött LUKAFALI üveggyári raktár.

!!! A ki nem tudja, !!!

hogy a sok hirdett gyógyszer közül melyik feleln meg leginkább betegségnék, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipsceben, a képekkel ellátott „A Betegbarát” című könyveskét. A hozzá nyomtatott hálaíratok bizonyítják, hogy a művecsében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezen-meg-ezen elkerülték a haszontalan penzkiadást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

Arlejtési hirdetmény.

A m. kir. tudomány-egyetem alap uradalom tulajdonát képező s Pécsvárad községében fekvő emeletes nagy vendéglő épület

átalakitási munkálatainak

vállalkozás utjáni biztosítása czéljából folyó évi deczember hó 10-án délelőtti 10 óraker. a pécsváradi közalap. számtartóság hivatalos helyiségében zárt ajánlatu verseny tárgyalás fog tartatni.

Az átalakitási munkálatok a kétrendü előmetet és költségvetés szerint 2760 frt s esetleg 6,22 frt 68 kr erejéig lévén teljesítendők, a benyújtandó zárt ajánlatban határozottan kiteendő külön az első s külön a második költség öszszegre teendő eügedmény.

Vállalkozni szándékozők felhivatnak, miszerint szabályszerüen szerkesztett s a vállalati öszszeg 10 szazalékának megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat, a fent kitett nap pont délelőtti 10 órájáig, a pécsváradi közalap. számtartóság hivatalos helyiségébe, hol a munkálatokat tárgyzató műszaki iratok és feltételek is betekinthezők, nyujtsák be.

A feltételektől eltérő s a határidőn tul beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsvárad, 1889. évi november hó 27.

2911

A pécsváradi kir. közalap. számtartóság.

„Első pécsi temetkezési intézet Kegyelet“

**Ó-posta-utca 22-dik szám,
elvállalja a temetkezések rendezését**

a tulajdonát képező, francia minta szerint épített díszes légmentes üveg- és nyitott halottas kosztjaiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben.

Díszes ravatalozások fölállítását minden osztályhoz.

A halottak szállítást minden irányban Raktár érc- és fakoporsókból, szemfedők, sírkoszorúk, férfi és női halottas ruhákból. A pontos kivitelért az intézet alulírott tulajdonosai kezeskednek:

Hoffmann Károly, Edhofer Ferencz, Hartl Ferencz, Szigrizt János Kindl Ferencz, Lauber Rezső.

2052

GINDL ALAJOS, rendező

Minden hasonló készítménnyel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használtak az altesti szervek betegségeinél, könnyen hasbjátók és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrását elvágni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacok dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztalt bizonyítványval lettek kinttette.

Egy 15 labdacot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 labdacot) ára csak 1 frt o. e.

Olvas! Minden doboz, a melyen a cég: gyógyszer-tár „zum heiligen Leopold“ nem áll és hátsó oldalán védő-gyűrűket nem hordja,

hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz és nem csak semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacokat

kell kérni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Főraktár Bécsben: Apoth. theke „zum heiligen Leopold“ d's Neustein Ph. Belváros, Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Főraktár Pécssett S i p ő e z I, Z s i g a L és az Irgalmassók gyógyszer-tárban. 2899

1890. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk a

„MERCUR“

20. évfolyam. hiteles sorsolási tudósítóra. 20. évfolyam.

A nagyszámú sorsolási lap közül a „Mercur“ az elismert megbízhatóságával legtehetőesebben és világosan szerkesztett buzasi jegyzékével fogva kitűnik. — A „Mercur“ magyar-német szövegben hónaponta 2-3-szor jelenik meg, nyomban minden nagyobb és külföldi sorsjegyekről.

Minden előfizető ingyen kapja a „Mercur“

Sorsolási évkönyvét 1890-ik évre,

mely teljes hátralék-kimutatást tartalmaz az összes 1889. december végeig ki-sorsolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről, továbbá az

általános sorsolási naptárt 1890. évre.

Mindamellett, hogy a „Mercur“ anyaga napról napra szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig

15 egész évre 2 frt 21

bérmentes postai szétküldéssel együtt.

Mutatványszámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bérmenteve küldünk

Előfizetéseket elfogad

A „MERCUR“ kiadóhivatala
Budapest, V., Dorottya utca 12.

2897

Felhívás.

A „Pécsi kölcsönös segélyző-egylet“

helybenhagyott alapszabályainak értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy a kitűzött szép célnak megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, minden év kezdetével új társulatoknak alakulása szükséges.

Mint hogy azonban egy-egy évtársulat megalakulása-hoz legalább 200 törzsbetét aláírása kívántatik, anuál-fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve, az aláírás i v a társulat helyiségeiben — Pé-csett, Király-utca 23. sz. alatt, az egylet saját házában — nyitva álland.

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni és az egylet közhasznu czélját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhivatnak, miszerint 1890. évi január 11-ig a kijelölt helyen 1 részlet után 1 frt beíratási díj letétele mellett a dél-előtti hivatalos órákban jelentkezni sziveskedjenek, a hol kivánatra az alapszabályok is megkaphatók.

Tudomására hozatik egyuttal, hogy az igazgatóság 1888. évi november hó 9-én hozott határozata folytán a társulatok törzsbetétei — a beíratási díjon kívül — 6 évi időtartamra részletenkint járó 156 $\frac{1}{2}$ frt helyett — 138 frttal egyszerre is lefizethetők.

Egyébiránt bármely felvilágosítással az igazgatóság mindenkor ké zszéggel szolgál.

Kelt Pécssett, 1889. november hó 15-én tartott igazgatósági ülésből.

KINDL JÓZSEF,
vezérigazgató.

Jobb

Olcsóbb

a francia Cognacneműknél, melyek többnyire — a charentei borvidékek elpusztítása folytán — egészben vagy részben szeszből készíttetnek.

a valóban borból előállított, de korántsem jobb francia Cognacneműknél is, mivel ezekért ávenként 1 60 frtnyi vám és szállítási költség fizetendő. Mintan

Berger, Volk és t^{na} Bécsben

személyesen jót állanak az iránt, hogy az általuk gyártott Cognac-neműek mas, mint borból desztillált alcoholt nem tartalmaznak, ez utóbbiak már ezen körülményeké fogva minden egyéb Cognac-fajtának, akár mint élvezeti szerek különösen pedig gyógyezelokra elébe vonandók.

E kettős tulajdonságunknál fogva, valamint ízletes és adjusztálásuk miatt a fentnevezett cég gyártmányai különösen alkalmasak

karácsonyi

vagy

ujévi ajándékok

gyanánt szolgálni.

A Berger, Volk és t^{na}

által gyártott Cognac neműeket alkalmazkák és ajánlják a következő tekinté lyek: Angyán tanár, Kélli tanár, Késmárszky tanár, Korányi tanár, Kovács tanár, Lumitzer tanár, Müller tanár, Récezy tanár, Stiller tanár, Tauffer tanár BUDAPESTEN. Albert udvari tanácsos, tanár. Billroth udv. tanácsos, tanár, Braun Károly udv. tanácsos, tanár, Braun Gusztáv udv. tanácsos, tanár, Chrobák tanár, Kahler tanár, Oser egészségügyi tanácsos, tanár, Schnitzler korm. tanács, tanár, Winteritz csász. tanács. tanár BÉCSBEN. Valamint a bel- és külföld más kiváló tanárai.

Kapható minden nagyobb csemege- s fűszer kereskedésben és gyógyszer-tárban. Raktár: Bécsben, I. Wehlburggasse 2. sz. (a Kärntnerstrasse sarkán.)

Kapható Pécssett:

Eizer János, Kőszl János, Nick Károly, özv. Wurster Edené

üzletében.

2851

PÉCS-BARANYAI KÉPES NAPTAR
 az 1890-ik évre
 ára 40 krajczár.
 Számos képekkel és változatos mulató
 tartalommal.
 Czimtára körülbelül 8000 czimret tartalmaz Ba-
 ranya, Tolna és Somogy megyében lakó na-
 gyobbrendű tisztviselők, virilisták, orvosok, ügy-
 vedek, jegyzők stb. köréből és minden házban
 gyakori esetben mint pl. meghívók, körlevelek
 stb. széküldésnél
nekiutózheten kézikönyvül
 szolgál; különösen föltűntést kelt a
sásdi biró esetenek leírása.
 Német nyelven megjelent a
„FÜNKIRCHNER BOTE“
 czimű képes naptár. Kiadja
ENGEL LAJOS
 könyvkereskedése Pécsset.
 Kaphatók a naptárak minden naptárelárussítónál.

Bevonul

a zord téli idő, hosz-
 szas estével; ki ne
 találja ilyenkor kelle-
 mes szórakozást a ze-
 nében és kinek ne volna
 bármely ünnepélyes al-
 kalomra a legkedvesebb
 meglepetése, ha a ze-
 r-tteitől egy czélszerű
 hangszert kapna?

Hangszer ipartelem-
 pem, mely hazánkban
 a legnagyobb képességű
 vállalat. nemcsak ze-
 nések és művészeknek
 szolgál legczélszerűbb
 bevásárlási forrásul, ha-
 nem feladatul tűztem
 ki magamnak, hogy
 műkedvelők s olyanok,
 kik ezen időny alatt
 valamely hangszert ma-
 guknak elsajátítani kívánnak ezt könnyen és csekély áldozatok
 árán megtehessek, sőt olyanok számára is gondoskodya van, kiknek
 épenéséggel nincs módjukban valamely hangszert megtanulni —
 Kinek semmi zenéi képessége nincsen, mechanikai hangszereim se-
 gélyével élvezetes estéket szer zhet magának. Mindennemű hangze-
 rek és zenélőművek javítása szakszerű pontossággal elvégeztetik és
 ócska hangszerek cserébe is elfogadtatnak. Kívántra nagy kép-
 s hangszerkatalogusom ingyen és bérmentve megküldetik, melyben bő-
 vebb felvilágosítás található. Harmonikáiról külön árjegyzék jelent meg.

STERNBERG ARMIN
 legnagyobb képességű hangszerkészítési ipartelege
 Budapest, VII. kerépesi-ut 36. sz

Eddig fölülmulatlan.
MAAGER V. valódi, tisztított
CSUKAMÁJOLAJA
 Maager Vilmostól Bécsben.
 Megvizsgáltatván az első orvosi tekintélyek által, könnyen emészthetősége miatt gyer-
 mekeknek is különösen ajánlható és rendeltek is vint a leg tisztább, legjobb, legtermé-
 tesebb és elismerés szerint leghathatósabb szer mell- és tüdőbajok, skrophin, zsugorodás,
 daganatok, hörkiütések, mirigybetegségek, erőtlenség stb. ellen, egy üveg l fertét kapható a
 gyári raktárban Wien, III. Bez. Heumarkt 3, valamint
 az osztrák-magyar monarchia
 legtöbb gyógyszerárában és ásványvíz kereskedésében, valóli minőségben.
**Pécsset: Sipőcz István, Zsiga László, ifj. Erreth János és az Irgalmasok gyógy-
 szertárában, Reeh Vilmos, Spitzer Sándor fia, Köszl János kereskedésében.** 2855

Videki párisi
megren- külön-
telés k dis-
dis- eredeti leges-
cretio mellett **EREDETI** ségek
mellett legpon- (präser-
legpon- to-sab- vatif.)
tosab- ban esz-
közöl- közöl-
tetnek. Kapható:
GRÜNBAUM K.
 PACSETT, Kiraly utca 15.

Gazdáknak, malom- és géptulajdosóknak fontos!

 Műlakatosi műhelyemet egy
gépépítészeti és javító
műhelylyel
 kihívitettem és elvállalom minden e szakba
 vágó munkák legpontosabb kivitelét u. m.:
 gőzgépek, kazánok, mozdonyok, különösen
 utóbbiak tűzelő szerkezetének javítását
 vagy átalakítását, úgy mint bár mily gép-
 részeknek helyreállítását szakértő kivitelben
 jutányos árak mellett.
 Előírányzatokkal vagy árjegyzékekkel
 szivesen szolgálók mély tisztelettel
Kindl Ferencz,
 Nepomuk utca 33. sz.
 2556

A soulac-i apátság (Fran-
 czaország)
 Dom Maguelonne prior
 Főtisztelendő Benedek-
 rendi atyál
fogvize, fogpora
és fogpasztája.
 2 aranyérem: Brüssel 18-0.
 London 1884.
 A legmagasab kitüntetések.
 Felaláltatott az 1373-
 évben Bourasud Péter
 prio által.

 A főtisz-
 telendő be-
 nedekrendi
 atyák fogvi-
 zének hasz-
 nálata nap-
 ponkint né-
 hány csep-
 pet vízbe
 véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak olvassá-
 gát melyeknek fehérséget kölcsönöz, a mennyiben a
 foghant erőrti s teljesen egészérséssé változtatja.
 Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak midőn őket
 ezen régi és praktikus készítményekre figyelmeztet-
 jük melyek a legjobb gyógyszer és a fogfájás ellen
 egyedüli óvszert képezik.
 A ház megalapítatott 1807-ben, Vezérúgyonk :
SEGUIN
 106 & 106, rue Croix-de-Seguey Bordeaux.
 Kapható minden nagyobb illatszerésznél, gyógyszer-
 tárban és fűszerkereskedésben.
 Főraktár Pécsset A L T és B Ö H M uraknál

Tűzelő fát
 a legjutányosabb árért szállit a téli
 időnyre
SPITZER ADAM
 Háltér
 Elárusító helyek: **Simon Janos** a Kis-
 téren és **Mautner M.** üzletében Feren-
 cik utcáján. 2853

!! Poloskakiirtás !!
TIRGRAM
 az egyedüli szer, melylyel polos-
 kak és ezek patéi vegképen ki-
 irtatók, kapható a legűbb gyógy-
 tárban, fűszer- és vegyeskereske-
 désekben.
 Egy üveg ára 20, 40 és 60 kr.
 Főraktár és képviselőég Pécsset :
LANGH, FIA
 cégénél, Főter.
 Tirgrammal nagyon könnyen lehet tiszt-
 titani, az eredmény meglepő és azon-
 nál látható.
 Minden üveg Tirgramhoz egy haszná-
 lati utasítás és egy ecset van csatolva